

Kalkulace nákladů

Kalkulace nákladů je stanovení velikosti nákladů na kalkulační jednici, kterou může být metr, kilogram, kus, přeprava jednotky hmotnosti na jednotkovou vzdálenost atd.

Kalkulační členění nákladů-

- ***náklady přímé*** - je možné je stanovit pomocí technicko – hospodářských norem spotřeby času, materiálu
- ***náklady nepřímé***- společné náklady vyvolané více vyráběnými produkty, které se dle určité metodiky rozvrhují na jednotlivé vyráběné výrobky.

Zásady kalkulace

- zásada úměrnosti (rozvrhování společných nákladů úměrně jednotlivým výkonům)
- zásada příčinnosti (brát v úvahu pouze náklady vyvolané určitým výkonem)

Význam kalkulace

- stanovení nabídkové ceny
- stanovení limitu nákladů
- sledování efektivnosti (rentability) jednotlivých produktů v rámci vyráběného sortimentu
- význam při sestavování rozpočtů pro nákladová a hospodářská střediska podniku

Obecný kalkulační vzorec

Přímý materiál

Přímé mzdy

Ostatní přímé náklady

Výrobní režie (všeobecná/ technologická)

Náklady výroby

Správní režie

Náklady výkonu

Odbytová režie

Úplné vlastní náklady výkonu

Zisková přírážka

Nabídková cena

Metody kalkulace se dělí na metody absorbční kalkulace (úplných nákladů) a metody neabsorbční kalkulace (neúplných nákladů)

1. Kalkulace dělením prostá
2. Kalkulace stupňovitá dělením
3. Kalkulace dělením s poměrovými (ekvivalenčními) čísly
4. Kalkulace přírážková
5. Kalkulace pomocí hodinových režijních paušálů
6. Kalkulace zůstatková (odečítací)
7. Kalkulace neúplná – pomocí příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku

1. Kalkulace dělením prostá se užívá v hromadné výrobě při výrobě homogenního výrobku nebo ve strojírenství při omezeném výrobním sortimentu. Přímé i nepřímé náklady se dělí počtem kalkulačních jednic.

2. Stupňovitou kalkulaci dělením používáme, pokud se liší počet vyrobených a prodaných výrobků, přičemž výrobní, správní nebo odbytové výkony musí být odděleny. Uplatnění této metody je ve fázové výrobě, kdy výrobek prochází několika výrobními stupni (fázemi).

3. Kalkulace s poměrovými (ekvivalenčními) čísly se využívá u technologicky podobných výrobků, které se liší hmotností, objemem, pracností nebo jakostí. Poměrové číslo je vyšší, čím je větší složitost výroby daného výrobku. Poměrová čísla se vynásobí počtem kusů jednotlivých výrobků. Jedná se o kalkulaci dělením, kdy celkové náklady se dělí součtem jednotlivých kusů násobených poměrovým číslem, získají se náklady na přepočtenou jednici, přičemž celkové náklady produktu se násobí příslušným poměrovým číslem a získanými náklady na přepočtenou jednici.

4. Přírážková kalkulace se užívá při výrobě různorodých výrobků, většinou v sériové a hromadné výrobě strojírenského nebo elektrotechnického charakteru. Náklady se dělí do dvou skupin na přímé a nepřímé (režijní). Přímé náklady lze přímo přiřadit na kalkulační jednici, nepřímé náklady se rozvrhují pomocí vhodné základny, obvykle je problém příčinnosti mezi rozvrhovou základnou a režijními náklady. Režijní přírážka se stanoví dle vztahu:

$$k = \frac{\text{režijní náklady (nepřímé)}}{\text{rozvrhová základna}}$$

Rozvrhovou základnou mohou být přímé mzdy, přímý materiál nebo součet všech přímých nákladů. Používá – li se stejná přírážka pro změněné hodnoty výkonů, pak dochází k chybnému rozvrhu režijních nákladů. To je problém statické kalkulace nákladů. Pro změněné objemy výkonů je nutné vypočítat nové přírážky a metodiku kalkulace dynamizovat.

5. Kalkulace pomocí hodinových režijních paušálů je obdobou přírážkové kalkulace.

Příslušné režijní náklady vztahujeme ke stroji nebo skupině strojů a času, čímž získáme režii na jednu hodinu práce stroje, přičemž se sleduje se také využití výrobní kapacity. Kalkulace se využívá u mechanizovaných a automatizovaných výrob.

6. Zůstatková metoda kalkulace (obchodní metoda) případně kalkulace dle technologického hlediska výroby se používá ve sdružené výrobě, kde vzniká v jednom technologickém postupu několik druhů výrobků (při výrobě plynu vzniká kromě plynu i koks, dehet, čpavek a benzol), vzniklé sdružené náklady musíme rozčlenit na jednotlivé výrobky. Při zůstatkové metodě kalkulace se od celkových nákladů odečtou vedlejší výrobky oceněné prodejními cenami a zůstatek se považuje za náklady hlavního výrobku. Výhodou této metody je jednoduchost, nevýhodou je nekontrolovatelnost nákladů vedlejších výrobků.

7. Kalkulace neúplných nákladů – základem této metody neabsorbční kalkulace je příspěvek na úhradu fixních nákladů zisku (definován jako cena – průměrné variabilní náklady), obvykle však neznáme celkové variabilní náklady, ale jen jejich část. Příspěvek na úhradu se často aproximuje hrubým rozpětím, které je rozdílem ceny a přímých nákladů. Tato metoda kalkulace slouží převážně ke stanovení optimálního výrobního programu.

1. Příklad

Útvar zajišťující vypalování porcelánových mís má podle plánu výroby na měsíc květen 200 krát provést výpal tří druhů porcelánových mís A, B, C, přičemž vypálení mís se liší v náročnosti na čas. Rozpočet odpisů pálicích pecí, které s dobou pálení bezprostředně souvisejí, činí ve sledovaném období 105 000 Kč. Sestavte předběžnou kalkulaci nákladů jednotlivých mís, jsou – li známy následující údaje, uvedené v tabulce.

Výkon – Mísa	A	B	C
<i>Spotřeba času na jednici výkonu</i>	15 minut	30 minut	60 minut
<i>Spotřeba jednicového materiálu</i>	12	15	20
<i>Jednicové osobní náklady</i>	10	20	40
<i>Spotřeba jednicové energie</i>	2	4	8
<i>Předpokl. objem prováděných výkonů</i>	4 000 ks	2 500 ks	1 500 ks

Řešení:

Mísa	Ekvivalenční číslo	Počet kusů	Přepočtený počet kusů	Náklady na kus (odpisy)
A	1	4 000	4 000	7
B	2	2 500	5 000	14
C	4	1 500	6 000	28
Celkem			15 000	

Náklady na přepočtený kus

$$105\,000/15\,000=7$$

Kalkulace nákladů:

Mísa	A	B	C
Jednicový materiál	12	15	20
Jednicové osobní náklady	10	20	40
Jednicová energie	2	4	8
Odpisy pece	7	14	28
Celkové vlastní náklady na mísu v Kč na kus	31	53	96

2. Příklad

Podnik má jedno středisko hlavní činnosti, v němž vyrábí výrobky A, B, C. Dále má středisko zásobovací, správní a odbytové. Údaje o plánované výrobě a prodeji výrobků, normohodinách a hmotnosti obsahuje následující tabulka:

Výrobek	A	B	C
<i>Plánovaná výroba v kusech</i>	600	800	1200
<i>Plánovaný prodej v kusech</i>	580	760	1 120
<i>Spotřeba času v normohodinách na kus</i>	1,2	1	1,4
<i>Hmotnost 1 kusu v kg</i>	3	2	4

Rozpočet režijních nákladů je následující

- výrobní režie 448 000 Kč
- správní režie 262 000 Kč
- odbytová režie 154 800 Kč

rozvrhněte režijní náklady na výrobky A, B, C za předpokladu, že se rozvrhuje

- výrobní režie podle spotřeby času v normohodinách
- správní režie podle přímých mezd
- odbytová režie podle plánovaného objemu prodaných výrobků v kilogramech

Doplňte chybějící údaje v předběžné kalkulaci 1 kusu výrobků A, B, C.

Položka/ výrobek	A	B	C
Přímý materiál	220	200	280
Přímé mzdy	180	160	240
Výrobní režie			
Zásobovací režie	12	20	34
Správní režie			
Odbytová režie			
Vlastní náklady			

Řešení:

Výrobní režie 448 000 Kč
Základna ($600 \times 1,2 + 800 \times 1 + 1\,200 \times 1,4 = 3200$)
Přirážka ($448\,000 / 3\,200 = 140$) 140 Kč/Nh

Správní režie	262 000 Kč
Základna ($180 \times 600 + 800 \times 160 + 240 \times 1200$)	524 000 Kč
Přirážka ($262\,000 / 524\,000$)	0,5

Odbytová režie	154 800 Kč
Základna ($580 \times 3 + 760 \times 2 + 1120 \times 4$)	7 740
Přirážka ($154\,800 / 7\,740$)	20 Kč/kg

Položka/ výrobek	A	B	C
Přímý materiál	220	200	280
Přímé mzdy	180	160	240
Výrobní režie	168	140	196
Zásobovací režie	12	20	34
Správní režie	90	80	120
Odbytová režie	60	40	80
Vlastní náklady	730	640	950

3. Příklad

Při výrobě plechů se vyskytují různé druhy plechů dle síly a doby válcování, zde jsou potřebné údaje:

Plech 3,5 mm – výroba 1 tuny trvá 20 minut, vyrobeno 6 000 tun
Plech 2,8 mm – výroba 1 tuny trvá 25 minut, vyrobeno 8 000 tun
Plech 1,6 mm – výroba 1 tuny trvá 30 minut, vyrobeno 16 000 tun
Plech 1,0 mm – výroba 1 tuny trvá 40 minut, vyrobeno 10 000 tun
Plech 0,8 mm – výroba 1 tuny trvá 55 minut, vyrobeno 20 000 tun

Celkové náklady na výrobu 60 000 tun plechu činily 3 800 000 Kč, z toho

- materiál 2 100 000 Kč
- mzdy 850 000 Kč
- výrobní režie 300 000 Kč
- zásobovací a správní režie 550 000 Kč

Zjistěte náklady na výrobu 1 tuny jednotlivých druhů plechů pomocí ekvivalenčních čísel.

4. Příklad

Podnik ABC, s.r.o. vyrábí tři odlišné výrobky A, B, C. Výrobku A podnik vyrobil 25 000 ks, výrobku B 20 000 ks a výrobku C 5 000 ks. Veškeré údaje o počtu výrobků a výše jednotlivých nákladových položek jsou uvedené v tabulce v tis. Kč.

Položka/výrobek	A (25 000 ks)	B (20 000 ks)	C (5 000 ks)
Přímý materiál	1 200	780	620
Přímé mzdy	230	210	85
Přímá energie	150	100	125
Výrobní režie	1 560		
Zásobovací režie	195		
Správní režie	780		
Odbytová režie	130		

Proveďte úplnou kalkulaci vlastních nákladů za předpokladu, že se výrobní režie rozvrhuje podle přímých mezd, zásobovací režie dle přímého materiálu, správní režie podle součtu přímých mezd a přímého materiálu a odbytová režie dle celkových přímých nákladů.

5. Příklad

V cukrovaru se za jednu sezónu vyrobí z cukrové řepy 40 000 t cukru, přičemž celkové náklady na nákup a zpracování řepy činí 47 000 000 Kč, odbytová režie činí 55 000 Kč. Při výrobě cukru vznikají dva vedlejší produkty – melasa a řízky, které od cukrovaru vykupují zemědělci. Melasu cukrovar prodal za 2 780 000 Kč a řízky za 610 000 Kč. Proveďte kalkulaci na 1t. cukru.

6. Příklad

Při výrobě tvarové a technologicky podobných výrobků A, B, C bylo zjištěno, že jejich materiálové složky jsou ve vztahu 1: 1,3:1,7 a jejich ostatní náklady jsou ve vztahu 1:1,5:1,8. V účetnictví jsou vykázány tyto náklady:

- přímé mzdy 312 000 Kč
- přímý materiál 720 300 Kč
- výrobní režie 217 200 Kč
- správní a zásobovací režie 165 800 Kč
- zmetky zaviněné lidským faktorem 9 625 Kč

Bylo vyrobeno výrobků A – 11 000 kusů, výrobku B – 9 000 kusů a výrobku C – 5 000 kusů. Proveďte kalkulaci metodou ekvivalenčních čísel a zjistěte náklady na kalkulační jednici v položkách kalkulačního vzorce.

7. Příklad

Výrobek se vyrábí ve třech velikostech A, B, C. Následující tabulka udává tyto údaje:

Typ- velikost výrobku	Hmotnost v kilogramech na kus	Pracnost (normovaná spotřeba času) v minutách na kus	Počet kusů
A	4	10	50
B	6	20	40
C	7	25	60

Celkové rozložení nákladů je následující

- přímý materiál 645 Kč
- přímé mzdy 560 Kč
- výrobní režie 1 960 Kč
- správní a zásobovací režie 2 651 Kč

Zjistěte náklady na jednotlivé velikosti výrobků v položkách kalkulačního vzorce za následujících předpokladů:

- rozvrhová základna výrobní režie jsou přímé mzdy
- rozvrhová základna správní a zásobovací režie je součet přímého materiálu a přímých mezd
- přímý materiál je rozdělen úměrně hmotnosti a přímé mzdy jsou rozděleny úměrně pracnosti jednotlivých typů výrobků.

8. Příklad

Speciálním šetřením bylo při výrobě tří druhů jakostně odlišných výrobků zjištěno, že materiálové náklady jsou ve vztahu 1:1,5:1,9 a jejich přímé mzdové náklady a náklady na zmetky v poměru 1:1,2:1,4. Výrobní režie je rozvrhována k přímým mzdám, zásobovací a správní režie je rozvrhována k součtu přímých mezd a přímému materiálu.

Účetnictví vykazuje tyto náklady:

- přímé mzdy 250 000 Kč
- přímý materiál 640 000 Kč
- výrobní režie 180 000 Kč
- správní a zásobovací režie 210 000 Kč
- zmetky vlivem technologie 12 000 Kč

Sestavte kalkulaci v položkách kalkulačního vzorce pro tyto tři jakostně odlišné výrobky, je-li výroba:

- 30 000 kg 1. druhu

- 25 000 Kg 2. druhu
- 20 000 kg 3. druhu

9. Příklad

Šetřením bylo zjištěno při výrobě tří druhů jakostně odlišných výrobků, že jejich materiálové náklady jsou ve vztahu 1:1,8:2,4; náklady výrobní režie jsou ve vztahu 1:1,5:2 a ostatní náklady jsou v poměru 1:1,4:1,9. V účetnictví jsou vykázány tyto náklady:

- přímé mzdy 500 000 Kč
- přímý materiál 1 500 000 Kč
- výrobní režie 250 000 Kč
- správní a zásobovací režie 300 000 Kč
- zmetky vlivem technologie 20 000 Kč

Proveďte kalkulaci na jednotlivé druhy výrobků v položkách kalkulačního vzorce metodou ekvivalenčních čísel, předpokládáme - li výrobu:

- 1. Druh 30 000 kg
- 2. Druh 50 000 kg
- 3. Druh 29 000 kg

10. Příklad

Podnik vyrábí tři technologicky podobné výrobky A, B a C. data jsou uvedena v následující tabulce:

Typ výrobku	Hmotnost v kg/ks	Pracnost (normovaná spotřeba času) min/ks	Počet kusů
A	5	15	60
B	6	20	50
C	7	25	70

Společné náklady mají tuto strukturu

- přímý materiál 745 Kč
- přímé mzdy 560 Kč
- výrobní režie 2060 Kč
- správní a zásobovací režie 2 700 Kč
- Celkové náklady 6 065 Kč

Proveďte kalkulaci výrobků A, B a C v položkách kalkulačního vzorce pomocí ekvivalenčních čísel. Pro rozdělení výrobní režie využijte pracnosti. Pro rozdělení správní a zásobovací režie použijte celkových výrobních nákladů.

11. Příklad

Vyrábí se čtyři tvarově a technologicky podobné druhy výrobků. Bylo zjištěno, že materiálové náklady těchto čtyř příbuzných výrobků jsou ve vztahu 1:1,7:2,2:5 a ostatní náklady jsou ve vztahu 2:2,1:2,3:2,7. Uveďte výslednou kalkulaci těchto čtyř druhů výrobků v položkách kalkulačního vzorce, jestliže:

Účetnictví vykazuje údaje:

- přímé mzdy	300 000 Kč
- přímý materiál	750 000 Kč
- výrobní režie	200 000 Kč
- správní a zásobovací režie	280 000 Kč
- odbytová režie	120 000 Kč

Předpokládané výrobní množství v kg:

- 1. výrobek	50 000
- 2. výrobek	35 000
- 3. výrobek	25 000
- 4. výrobek	20 000

12. Příklad

Firma vyrábí tři druhy výrobků A,B a C. V rámci inovačního programu by chtěla zavést na trh další výrobek D. Rozhodněte, zda zavedení nového výrobku zvýší hospodářský výsledek podniku, jsou – li známy tyto údaje:

Výrobek	A	B	C	D
<i>Cena v Kč/ks</i>	150	55	228	110
Vyráběné množství v kusech	10 000	25 000	9 000	5 000
Variabilní náklady v Kč	1 050 000	850 000	1 500 000	350 000
Fixní náklady přímé v Kč	120 000	450 000	230 000	270 000
<i>Fixní náklady všeobecné pro výrobky A, B, C</i>	Celkem 420 000			

Všeobecné fixní náklady vzrostou po zavedení výrobku D do výroby na 490 000 Kč.

Výpočet proveďte metodou variabilní kalkulace

- pro výrobky A,B,C
- včetně zařazení výrobku D
- Stanovte kritické množství výrobku D tak, aby hospodářský výsledek nebyl horší než v případě výroby pouze A,B a C. Předpokládejte, že to kapacita výroby dovolí a že je zajištěn odbyt.

Příklady pro procvičení:

Příklad 1

V moštárně bylo vyrobeno 966 500 litrů moštu za měsíc, přičemž byly zúčtovány tyto náklady:

- spotřeba materiálu	650 400 Kč
- mzdy výrobních dělníků	130 800 Kč
- režijní náklady	228 200 Kč

Stanovte kalkulaci na 1 litr moštu a vlastní náklady na láhev o obsahu 0,7 litru.

Řešení:

Použije se kalkulace dělením. Vlastní náklady na láhev o obsahu 0,7 litru činí 0,731 Kč, $(1,044 \times 0,7)$

Příklad 2

Průmyslový podnik vyrábí sortiment tří podobných výrobků, které se navzájem liší rozměrem. V běžném období činily náklady na výrobu těchto výrobků celkem 630 000 Kč. Údaje o výrobcích a jejich nákladové srovnatelnosti uvádí následující tabulka.

Výrobek	Výroba v kusech	Rozměr v cm
A	1 200	40
B	2 000	32
C	400	20

- Stanovte podíl skutečných nákladů na výrobu připadající na každou skupinu vyráběných výrobků.
- Vypočtete náklady na jeden kus každého výrobku.

Řešení:

Kalkulace s pomocí poměrových čísel.

Výrobek A	252 000 Kč
Výrobek B	336 000 Kč
Výrobek C	42 000 Kč
Výrobek A	210 Kč/ks
Výrobek B	168 Kč/ks
Výrobek C	105 Kč/ks

Příklad 3

Podnik vyrábí hromadně 2 typy výrobků. Jeho roční plán nákladů je dán následující tabulkou

Výrobek	A	B
Plánovaný roční objem výroby	10 000 ks/rok	50 000 ks/rok
Plánovaná spotřeba materiálu	200 Kč/ks	250 Kč/ks
Přímé mzdy	100 Kč/ks	150 Kč/ks
Výrobní režie	na oba výrobky celkem	26 000 000 Kč
Správní režie	na oba výrobky celkem	12 000 000 Kč
Odbytová režie	na oba výrobky celkem	3 600 000 Kč
Zásobovací režie	na oba výrobky celkem	1 500 000 Kč

Proveďte kalkulaci vlastních nákladů na výrobek A a B, jestliže režijní náklady se rozdělují následujícím způsobem:

- výrobní režie dle součtu přímých nákladů
- správní a odbytová režie v poměru 1:2 (na výrobek A: výrobek B)
- zásobovací režie dle hodnoty spotřebovaného materiálu

Řešení:

Přirážková kalkulace.

Výrobek	A	B
Materiál	200	250
Mzdy	100	150
Výrobní režie	339	452
Správní a odbytová režie	141,82	283,6
Zásobovací režie	20,69	25,86
Vlastní náklady výrobku	801,51	1161,46

Příklad 4

Podnik vyrábí tři druhy výrobků, v tabulce 1 jsou plánové kalkulace těchto výrobků.

Položka/ výrobek	A	B	C
Přímý materiál v Kč	80	50	20
Přímé mzdy v Kč	20	50	80
Ostat. přímé náklady	10	10	10
Režie- 200 % přímých mezd	40	100	160
Vlastní náklady v Kč	150	210	270
Cena v Kč	180	250	260
Zisk v Kč	30	40	-10
Rentabilita (zisk/cena) v %	16,7	16	-3,8

Na základě těchto kalkulací se podnik rozhodnul omezit výrobu výrobku C o 400 kusů a zvýšit výrobu výrobku A o 200 kusů a výrobku B o 300 kusů. Stanovte tržby, celkové náklady a zisk při této struktuře výrobního programu.

Výrobek	A	B	C	Celkem
Počet prodaných kusů	2 000	1 600	1 800	
Tržby v Kč	360 000	400 000	468 000	1 228 000
Přímé náklady v Kč	220 000	176 000	198 000	594 000
- z toho přímé mzdy v Kč	40 000	80 000	144 000	264 000
Režie v Kč	80 000	160 000	288 000	528 000
Zisk v Kč	60 000	64 000	-18 000	106 000

Vypuštěním ztrátového výrobku se omezí pouze přímé variabilní náklady, fixní náklady zůstávají nezměněny, čistý zisk se sníží o 4 000 Kč.

Úlohu řešte kalkulací neúplných nákladů s tím, že variabilní režie na 1 výrobek – A 25 Kč/ks, B – 37,50 Kč/ks, C- 41,10 Kč/ks. Fixní režie je tedy 344 tisíc Kč, rozdíl celkové režie a variabilní režie.

Řešení:

Kalkulace rozpočtu:

	A	B	C	celkem
počet prodaných kusů	2 200	1 900	1 400	
přímé náklady	242 000	209 000	154 000	605 000
z toho přímé mzdy	44 000	95 000	112 000	251 000
režie na přímé mzdy	88 000	190 000	224 000	502 000
Režie *	92 558	199 841	235 602	528 000
tržby	396 000	475 000	364 000	1 235 000
zisk	61 442	66 159	-25 601	102 000

*pokud bychom rozdělili režii podle přímých mezd, byl by její součet jen 502 tisíc Kč, režie však činí 528 tisíc Kč, proto je nutné režii (fixní náklady) podle přímých mezd pronásobit koeficientem 528 tis.Kč/502 tis. Kč, tj. 1,052, aby součet režijních nákladů dal celkovou sumu 528 tis. Kč.

Kalkulace a rozpočet neúplných nákladů (analýza, proč se změna programu nepovedla, tj. zisk se ještě snížil o 4000 Kč.)

	A		B		C		Celkem
	Ks	celkem	ks	celkem	ks	celkem	
Tržby	180	360 000	250	400 000	260	468 000	1 228 000
Přímé náklady	110	220 000	110	176 000	110	198 000	594 000
Variabilní režie	25	50 000	37,5	80 000	41,1	74 000	184 000
Celkové variabilní náklady	135	270 000	147,5	236 000	151,1	272 000	778 000
Příspěvek na úhradu	45	90 000	102,5	164 000	108,9	196 000	450 000
Hrubé rozpětí	70	140 000	140	224 000	150	270 000	634 000
Fixní režie							344 000
Zisk							106 000
Rentabilita 1 v %	25		41		41,9		
Rentabilita 2 v %	38,9		56		57,7		

Pozn.: Příspěvek na úhradu = tržby – variabilní náklady

Hrubé rozpětí = tržby – přímé náklady

Rentabilita 1- podíl příspěvku na úhradu k prodejní ceně.

Rentabilita 2 – podíl hrubého rozpětí k prodejní ceně.

Výrobek C není ztrátový, přináší nejvyšší příspěvek na úhradu na 1 Kč prodejní ceny.

Příklad 5

Vyrábíme tři druhy výrobků – A, B, C. Přehled o tržbách, nákladech a zisku podává níže uvedená tabulka. Režijní náklady jsou společné pro celý podnik a byly rozvrženy na výrobky podle tržeb (vše v tisících Kč). Chceme zlepšit výsledek hospodaření podniku, vypustíme ztrátový výrobek C?

Položka	A	B	C	Celkem
Tržby	2 800	1 200	1 000	5 000
Přímé náklady	1 300	600	900	2 800
Režijní náklady	560	240	200	1 000
Zisk před zdaněním	940	360	-100	1 200

Řešení:

Výrobek C má kladné hrubé rozpětí, není výhodné vyřadit výrobek ze sortimentu. Vypuštěním výrobku C se hospodaření podniku zhorší, celkový zisk před zdaněním klesne na 1 100 tis. Kč.

Příklad 6

Ze suroviny se vyrábí hlavní výrobek A a vedlejší výrobky B a C. Z 1 200 kg suroviny (nákupní cena 5 Kč/kg) bylo vyrobeno 720 kg hlavního výrobku A, zpracovací náklady byly 864 Kč. Tržby za prodej vedlejšího výrobku B byly 620 Kč, výrobku C 340 Kč. Stanovte kalkulaci hlavního výrobku A pomocí zůstatkové metody kalkulace nákladů.

Řešení:

Celkové vlastní náklady na 1 kg výrobku A ($5904/720$) 8,20 Kč/kg

Příklad 7

Dopravní podnik provádí ve sledovaném období 4 druhy přepravních výkonů. Jejich přímé náklady na 1 tkm (tunokilometr) a plánovaný objem tkm přináší následující tabulka. Rozpočet režijních nákladů na sledované období činí 178 080 Kč.

Stanovte předběžnou kalkulaci výkonů A, B, C, D za předpokladu, že základnou pro rozvržení nepřímých nákladů je položka přímých mezd.

Výkon / nákladová položka	1 tkm A	1 tkm B	1 tkm C	1 tkm D
Spotřeba pohonných hmot	10	8	6	8
Opotřebení pneumatik	0,20	0,40	0,20	0,10
Přímé mzdy	16	12	9	8
Plánovaný objem prováděných výkonů v tkm	2 000	1 500	1 800	1 000

Řešení:

<i>1 tkm</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>
<i>Spotřeba pohonných hmot</i>	<i>10</i>	<i>8</i>	<i>6</i>	<i>8</i>
<i>Opotřebení pneumatik</i>	<i>0,20</i>	<i>0,40</i>	<i>0,20</i>	<i>0,10</i>
<i>Přímé mzdy</i>	<i>16</i>	<i>12</i>	<i>9</i>	<i>8</i>
<i>Režijní náklady</i>	<i>38,4</i>	<i>28,8</i>	<i>21,6</i>	<i>19,2</i>
<i>Celkové vlastní náklady na 1 tkm</i>	<i>64,6</i>	<i>49,2</i>	<i>36,8</i>	<i>35,3</i>